

PRESS BULLETIN

JERUSALEM. 29 MAY 1978

EMBARGO 18.30 HOURS

CHECK AGAINST DELIVERY

INAUGURAL ADDRESS

BY PRESIDENT YITZHAK NAVON
IN THE KNESSET. 29 MAY 1978

MR. SPEAKER. MEMBERS OF THE KNESSET. MY DEAR PROFESSOR KATZIR.

I STAND BEFORE YOU TODAY WITH PROFOUND APPRECIATION. GREAT TREPIDATION AND A HEARTFELT PRAYER: APPRECIATION OF THE TRUST YOU HAVE PLACED IN ME; TREPIDATION BECAUSE OF THE ONEROUS CHARACTER OF THE OFFICE YOU HAVE IMPOSED ON ME; AND A PRAYER THAT NO OFFENCE MAY BE CAUSED BY ANY ACTION OF MINE.

YOUR CHOICE HAS CROSSED THE BOUNDS BETWEEN GOVERNMENT AND OPPOSITION, BETWEEN PARTIES AND COMMUNITIES. FROM THIS MOMENT ONWARD, I REGARD MYSELF AS THE REPRESENTATIVE OF ALL THE COMPONENTS OF OUR VARICOLOURED POLITICAL, SOCIAL AND RELIGIOUS FABRIC, INCLUDING THOSE WHO DID NOT FIND IT POSSIBLE AT THE TIME, FOR REASONS THAT I CAN WELL UNDERSTAND, TO SUPPORT MY CANDIDATURE BUT ADDED THEIR GOOD WISHES AND CONGRATULATIONS AT A LATER STAGE. TO ALL THE MEMBERS OF THE KNESSET I OFFER MY SINCEREST GRATITUDE.

PERMIT ME TO CONVEY FROM THIS ROSTRUM, ON BEHALF OF MY WIFE AND MY FAMILY, AS WELL AS ON MY OWN, OUR SINCERE GRATITUDE TO ALL THOSE CITIZENS, WHETHER PERSONALLY KNOWN TO US OR NOT, JEWS, MUSLIMS, CHRISTIANS AND DRUSE, WHO HAVE SHOWN US SUCH GENEROUS AFFECTION, SHOWERED US WITH THEIR BLESSINGS, AND PRESENTED TO US SUCH A BROAD SPECTRUM OF WISHES AND HOPES.

SOME OF THEM EXPRESS THEIR CONFIDENCE THAT FROM NOW ON ALL SOCIAL DIFFERENCES WILL BE WIPE OUT. OTHERS HOPE THAT PEACE WILL SURELY COME, AND THERE ARE THOSE WHO EXPECT, FROM NOW ON, A SPEEDY REMEDY FOR ALL OUR ILLS. A VARIETY OF WISHES AND SUPPRESSED LONGINGS - ALL THE FEELINGS AND DESIRES THAT OUR PEOPLE CHERISH THROUGHOUT THE YEAR - HAVE FLOWED TOWARDS US IN THE EXPECTATION OF SPEEDY REALIZATION.

I AM WITH THEM IN THEIR YEARNINGS AND APPREHENSIVE AT THEIR EXPECTATIONS. I CAN ONLY SAY THAT, WITH HELP FROM ABOVE, I SHALL DO ALL THAT CAN BE DONE BY A PRESIDENT OF ISRAEL, IN LOVE AND AWE, AND I HOPE THAT HE WHO GIVES MEN KNOWLEDGE WILL ALSO GIVE US UNDERSTANDING TO DISTINGUISH BETWEEN THE DESIRABLE AND THE POSSIBLE.

PERMIT ME TO ADD ONE MORE PERSONAL MESSAGE TO THIS CHAPTER OF THANKS. I HAVE HAD THE PRIVILEGE OF BEING BORN IN JERUSALEM, THE CENTRE OF THE WORLD AND THE FOCUS OF THE JEWISH PEOPLE'S YEARNINGS. FOR THAT I MUST THANK MY FATHER'S ANCESTORS, WHO BELONGED TO THE COMMUNITY OF THOSE WHO LEFT SPAIN AND CAME HERE FROM TURKEY OVER THREE CENTURIES AGO, AND WHOSE OFFSPRING HAVE NEVER LEFT THIS COUNTRY SINCE. AND I MUST THANK MY MOTHER'S FATHER, TO WHOM - FOUR GENERATIONS AGO, WHEN HE WAS RABBI OF THE CONGREGATION OF AZIMUR IN MOROCCO - ELIJAH

CONT./...

THE TIME. TO HAVE FAITH IN ITSELF AND ESTABLISH ITS INDEPENDENT STATE.

THE GREAT ACHIEVEMENTS OF THE STATE OF ISRAEL DID NOT BEGIN WITH ITS ESTABLISHMENT. THAT EVENT WAS PRECEDED BY GENERATIONS OF DREAMERS AND FIGHTERS. THE FIRST PIONEERS AND FIGHTERS INSCRIBED GLORIOUS PAGES IN OUR HISTORY. AS EVERY NATION DEVELOPS ITS OWN CHARACTER, CONSCIOUSLY OR THROUGH THE FORCE OF CIRCUMSTANCES, WE MUST DEVELOP IN OURSELVES AND OUR CHILDREN THE CAPACITY FOR REMEMBRANCE AND PARTNERSHIP WITH THE INTERNAL PEOPLE IN BOTH DIMENSIONS. IN SPACE AND TIME. WE MUST DEVELOP THE ABILITY TO IDENTIFY OURSELVES WITH THE GENERATIONS THAT HAVE GONE, WITHOUT TEARING OUT A SINGLE PAGE FROM OUR HISTORY, AND A SENSE OF A COMMON FATE WITH EVERY JEWISH COMMUNITY THE WORLD OVER.

SINCE THE FIRST ZIONIST CONGRESS, 80 YEARS AGO, OUR POPULATION IN THIS COUNTRY HAS GROWN A HUNDREDFOLD. WE HAVE REVIVED OUR ANCIENT TONGUE, WITH ALL ITS STRATA. WE HAVE ESTABLISHED ADMIRABLE AND EXEMPLARY FORMS OF SETTLEMENT - THE KIBBUTZ AND THE MOSHAV, WHICH EMBODY BOTH A SOCIAL IDEAL AND EXTRAORDINARY PRACTICAL ACHIEVEMENTS. WE HAVE CREATED A PEOPLE'S ARMY, GREAT AND COURAGEOUS, PEACE-LOVING AND VICTORIOUS IN WAR. IN INDUSTRY, SCIENCE AND TECHNOLOGY WE HAVE IMPRESSIVE ACHIEVEMENTS TO OUR CREDIT. THE DEVELOPMENT TOWNS, FROM KIRYAT SHMONAH TO EILAT, WHICH HAVE KNOWN TRIALS AND TRIBULATIONS, NOT ONLY HAVE TRANSFORMED THE MAP OF THE COUNTRY AND GIVEN IT A NEW SIGNIFICANCE, BUT ARE BECOMING INTEGRATED IN THE FABRIC OF OUR SOCIETY AND PRODUCING A YOUNG, CAPABLE LEADERSHIP. WE HAVE ESTABLISHED A RAMIFIED EDUCATIONAL SYSTEM, STAFFED BY TEACHERS DEVOTED TO THEIR WORK AND IMBUED WITH THE CONSCIOUSNESS OF THEIR MISSION. WE HAVE ESTABLISHED INSTITUTES OF LEARNING AND RESEARCH THAT HAVE WON A WORLDWIDE REPUTATION AND HAVE BECOME A SPIRITUAL CENTRE OF JUDAISM AND A WORLD CENTRE OF JEWISH RELIGIOUS STUDY. WITH GROWING NUMBERS OF "YESHIVOT," OUR ACTIVITY IN LITERATURE, CULTURE AND THE ARTS, IN QUALITY AND EXTENT, IS FAR BEYOND WHAT IS CUSTOMARY IN OTHER COUNTRIES WITH A POPULATION OF SIMILAR SIZE.

THESE ACHIEVEMENTS HAVE BEEN ATTAINED WHILE PRESERVING OUR DEMOCRATIC SYSTEM AND DESPITE THE CRUEL AND BLOODY WARS THAT HAVE BEEN FORCED UPON US FROM TIME TO TIME, AND WHICH HAVE INFLICTED MANY CASUALTIES. THE THOUSANDS OF BEREAVED FAMILIES ARE NOT ONLY A WITNESS TO THE MAGNITUDE OF THE SACRIFICE WE HAVE HAD TO MAKE, THEY ARE ALSO A SOURCE OF INSPIRATION BY THEIR FORTITUDE AND THEIR DEVOTION TO THE CAUSE FOR WHICH THEIR DEAR ONES FELL.

THE ARAB POPULATION OF ISRAEL HAS ALSO REGISTERED IMPRESSIVE ACHIEVEMENTS IN EDUCATION, AGRICULTURE AND SOCIAL WELFARE, AS WELL AS A GROWING UTILIZATION OF MODERN TECHNOLOGY. WE MUST WORK UNTIRINGLY TO FOSTER FRIENDSHIP BETWEEN THEM AND THE REST OF THE POPULATION.

WHILE OUR ACHIEVEMENTS ARE REMARKABLE, OUR PROBLEMS ARE NUMEROUS AND DIFFICULT. WE ARE STILL WRESTLING WITH QUESTIONS OF ECONOMIC AND SOCIAL DIFFERENCES, OF DELINQUENT YOUTH AND FAMILIES IN DISTRESS. WE STILL HAVE DESOLATE STRETCHES OF LAND THAT AWAIT REDEMPTION. WE ARE STILL TOO DEPENDENT ON FOREIGN ECONOMIC AID. WE HAVE NOT YET WELDED ALL THE TRIBES THAT HAVE COME HERE FROM ONE HUNDRED AND TWO COUNTRIES, SPEAKING EIGHTY-ONE DIFFERENT LANGUAGES, INTO ONE NATION. THE PROCESS OF POSITIVE AND FRUITFUL CONSOLIDATION CONTINUES UNCEASINGLY, THOUGH THE RESULTS ARE NOT ALWAYS OBVIOUS. FOR SUCCESS CANNOT BE ACHIEVED IN A DAY AND WE CANNOT SOLVE ALL OUR PROBLEMS IN ONE HOUR. "SHALL THE EARTH BE MADE TO BRING FORTH ON ONE DAY?" ASKED ISAIAH. "OR SHALL A NATION BE BORN AT ONCE?" (CH. 66, V.8) WE HAVE A GRADUAL, TEDIOUS AND TIRING PROCESS AHEAD

CONT./...

ERS OF THE KNESSET.

THE JEWISH PEOPLE TODAY NUMBERS SOME FOURTEEN AND A HALF MILLION SOULS. ONLY A LITTLE OVER TWENTY PERCENT OF THEM ARE IN ISRAEL TODAY. THE CONCENTRATION OF THE MAJORITY OF THE JEWISH PEOPLE IN ITS HISTORIC HOMELAND IS BOTH VITAL FOR THE SURVIVAL OF OUR PEOPLE AND THE RAISON D'ETRE OF THE STATE OF ISRAEL. NOT EVERYONE WHO WANTS TO COME TO SETTLE IN ISRAEL CAN DO SO. AND NOT EVERYONE WHO CAN - DOES. LATELY, WE HAVE HEARD OF SOME ALLEVIATION IN THE POSITION OF THE JEWS IN SYRIA. IF THIS IS SO, WE SHOULD EXPRESS OUR APPRECIATION. BUT THESE JEWS ARE STILL DENIED THE MOST BASIC RIGHT, THE RIGHT TO LEAVE THAT COUNTRY. AND THERE MUST BE NO LET-UP IN THE STRUGGLE FOR THAT RIGHT. WE ARE GLAD OF THE FEW WHO HAVE BEEN ENABLED TO LEAVE THE SOVIET UNION. BUT OUR DEMAND AND OUR STRUGGLE FOR THE OPENING OF THE GATES MUST NOT BE WEAKENED FOR AN INSTANT. NOR MUST WE FALTER IN OUR EFFORTS ON BEHALF OF THEIR FREEDOM TO DEVELOP JEWISH CULTURAL ACTIVITY. ON THIS MATTER WE MUST UTILIZE ALL THE POLITICAL AND INFORMATIONAL RESOURCES OF THE JEWISH PEOPLE. WE HAVE A LONG STRUGGLE AHEAD OF US, BUT IT IS NOT A HOPELESS ONE. WHICHEVER SIDE TIRES FIRST WILL BE THE LOSER. WE SHALL ASSUME A HEAVY RESPONSIBILITY IF WE ALLOW THIS QUESTION TO BE DROPPED FROM OUR AGENDA AND THE AGENDA OF THE WORLD.

IN THE OTHER PART OF THE WORLD, THE OPEN WORLD, WE FACE GRAVE PROBLEMS OF A DIFFERENT NATURE. CONFLICTING PROCESSES ARE TAKING PLACE WITHIN IT. ON THE ONE HAND, ORGANIZATIONS NUMBERING MILLIONS OF MEMBERS HAVE JOINED THE ZIONIST MOVEMENT, AND EXCELLENT EDUCATIONAL AND CULTURAL INSTITUTIONS HAVE BEEN ESTABLISHED. ON THE OTHER, ENTIRE SECTIONS OF THE JEWISH PEOPLE ARE FALLING AWAY AS THE RESULT OF THE ALARMING GROWTH OF ASSIMILATION. AN IMPORTANT PART OF THE LOSSES CONSISTS OF IDEALISTIC YOUTH WHO SEEK AN EXALTED IDEAL, A GREAT CHALLENGE TO WHICH THEY CAN DEDICATE THEIR SPIRITUAL POWERS AND THUS FIND EXPRESSION FOR THEIR WILL TO FREE AND VOLUNTARY ACTION.

[I AM NOT SURE THAT WE ARE FAMILIAR WITH THE SPIRITUAL WORLD OF THESE YOUNG PEOPLE. THEIR IDEALS AND YEARNINGS. BUT IT SEEMS OBVIOUS TO ME THAT WE SHOULD NOT TRY TO ATTRACT THEM WITH MATERIAL INDUCEMENTS. WE MUST CONFRONT THEM ON THE SPIRITUAL LEVEL. WE MUST FIND A WAY TO REVEAL TO THEM THE ETERNAL VALUES OF JUDAISM AND ITS GREAT HERITAGE. TO AWAKEN WITHIN THEM A SENSE OF A COMMON HISTORIC DESTINY. TO CONFRONT THEM WITH CHALLENGES THAT WILL WIN THEIR HEARTS AND ENABLE THEM TO REALIZE BOTH PERSONAL AND NATIONAL GOALS: THE DEVELOPMENT OF THE DESERT. PIONEERING DARING IN ALL FIELDS OF ACTIVITY. PARTICIPATION IN THE CREATION OF A SOCIETY OF QUALITY LIVING ON THE FRUITS OF ITS LABOURS. THE UNIFICATION OF THE NATION AND THE ENHANCEMENT OF ITS CULTURAL, SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL STANDARDS. AS WELL AS OTHER SUBJECTS THAT WILL FIT IN WITH THEIR INNER NEEDS. THE JEWISH PEOPLE IS UNDERGOING AN ACCELERATED SOCIOLOGICAL PROCESS THAT IS TRANSFORMING IT MORE AND MORE INTO A UNIVERSITY-TRAINED POPULATION. WE MUST EXERT OUR MINDS TO FIND NEW ROADS TO THIS PEOPLE. THE OLD METHODS HAVE LOST DIRECTION AND WILL NOT DO ANY LONGER.]

MR. SPEAKER.

THEODORE HERZL, THE FOUNDER OF ZIONISM, FOUNDED HIS TEACHINGS ON DISTRESS, THE FORCE OF REPULSION, THAT WOULD BRING THE JEWISH MASSES TO THE PROMISED LAND. THIS FORCE OF REPULSION IS NOT WITHIN OUR CONTROL, AND WE MUST NOT HOPE FOR IT. BUT THE FORCE OF ATTRACTION DEPENDS ON OURSELVES. IN SO FAR AS WE SUCCEED IN BUILDING A SOCIETY THAT WILL ATTRACT THE JEWS FROM THE FREE LANDS, WHO ARE NOT DRIVEN BY THE FORCE OF REPULSION.

CONT./...

مواطنات ومواطني اسرائيل ١

أَتَوَجَّهُ إِلَيْكُمْ مَعَ مُنَاسَبَةٍ مِمَّا الرِّئَاسَةِ
بِالشُّكْرِ عَلَى التَّيْدِ الْمَعْنَوِي الَّذِي كَمَسْتُهُ مِنْ جَمِيعِ
الْفِئَاتِ عَلَى تَعَدُّ الْمَشَارِبِ وَالنِّزَاعَاتِ ، هَذَا
التَّيْدُ الَّذِي وَجَدَ لَهُ تَعْبِيرًا لَدَى مُثْلِيكُمْ فِي
الْكُنْيَسَةِ بِاخْتِيَارِ خَامْسِ رُئَسَاءِ لِدَوْلَةِ إِسْرَائِيلِ
الَّتِي تَبَوَّأَتْ مَكَانَةً مَرْمُوقَةً فِي الْعَائِلَةِ الدَّوْلِيَّةِ
نَتِيجَةً طَبِيعِيَّةً لَجَهْدِكُمْ أَجْمَعِينَ فِي جَمِيعِ
مَجَالَاتِ الْحَيَاةِ .

لَقَدْ خَصَّنِي الْمَوْلَى تَعَالَى بِفَضْلِ عَظِيمٍ

مَنْ عِنْدَهُ وَقِيضَ لِي أَنْ يَكُونَ عَهْدُ رِئَاسَتِي حَافِلًا

بِتَبَاشِيرِ سَلَامٍ سَعَيْتُمْ إِلَيْهِ ، مُوَاطِنِي إِسْرَائِيلِ ١ ،

جَادِّينَ مُخْلِصِينَ عَبْرَ الرُّؤَسَاءِ الَّذِينَ سَبَقُونِي وَعَبْرَ

الحُكُومَاتُ الَّتِي تَعَاقَبَتْ مِنْذُ قِيَامِ الدَّوْلَةِ حَتَّى الْآنَ

وَالَّتِي نَشَدَتْ السَّلَامَ وَاسْتَمَرَّتْ فِي نُشْدَانِهِ دُونَ

كَلَلٍ أَوْ مَلَلٍ رَغْمَ أَنَّهَا لَمْ تَسْمَعْ إِلَّا رَجْعَ

صَدَى نَدَائِهَا إِيْمَانًا مِنْهَا بِأَنَّهُ لَا بُدَّ مِنْ أَنْ

يَأْتِيَ يَوْمٌ وَيُذَرِّكَ الْجَمِيعُ أَنَّ السَّلَامَ هُوَ الْأَعَزُّ

وَهُوَ الْأَكْرَمُ وَهُوَ أَحَدُ أَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى .

وَأَجْزَى اللُّمَّةِ الْعَامِلِينَ الْمُخْلِصِينَ وَلَقِيْ

نَدَاءَ السَّلَامِ تَجَاوِياً مِنْ زَعِيمِ شَعْبٍ عَرِيقٍ لَهُ

فِي الْحَضَارَةِ بَاعٌ طَوِيلٌ وَرَئِيسٌ أَكْبَرٌ دَوْلَةٍ عَرِيجَةٍ ،

فَخَامَةِ الرَّئِيسِ مُحَمَّدِ أَنْوَرِ السَّادَاتِ ، صَاحِبِ الْمُبَادَرَةِ

الرَّائِدَةِ الْجَبَّارَةِ الَّتِي ^{تخطيم} ~~محمداً~~ ^{استهدفت} الْحَاجِزُ النَّفْسِي

وَفَتَحَتْ آفَاقاً مُشْرِقةً فِي سَمَاءِ شَرْقِنَا الْعَزِيزِ ،

مَهْدِ الدِّيَانَاتِ السَّمَاوِيَةِ الثَّلَاثِ وَمَعْقِلِ الْقِيَمِ الْإِخْلَاقِيَةِ

الانسانية .

والمبادرة إلى الخير والسلام هي أقرب ما
تكون إلى الرسالة لا يحملها إلا من اصطفاهم
الله من عباده المخلصين ومُر قلوبهم بالايمان
اولئك الذين نذروا أنفسهم لاسعاد شعوبهم وكرسوا
جهودهم للأخذ بيدها في مراقبي التقدم والتطور
والفلاح . وفخامة الرئيس انور السادات بنهجه القويم
انما اتبع سيرة الخلفاء الراشدين ، رضي الله عنهم ،
وقبوا الامانة حقا وعملوا بهدى تعاليم الله
غير آبهين بالجناحين وغير مباليين بالمكابرين
وفي مقدمة تعاليمه صبحانه وتعالى احلال السلام
والوئام والتعاون والتكاتف بين عباد الله .

لَقَدْ بَرَهَنْتُ دَوْلَةَ إِسْرَائِيلَ طَوَالَ ثَلَاثِينَ

سنة خَلَتْ ان التعمایش السلمي حقيقة واقعة
لموسسة وليس بشعارٍ في سوق المزايدات الكلامية .
ولو انصف المؤرخون ، ولا بد من ان ينصفوا ،
لاعتبروا عيش الشعب الاسرائيلي على اختلاف
مذاهبه ومعتقداته امتدادا لعصر التعاون الذهبي
بين العرب واليهود .
ونحن مصممون ، بمعونته تعالى ، على استعادة
امجاد ذلك العهد التليد باحلال سلام حقيقي
تذوب في بوتقته الرواسب الدخيلة على تراث الشعبين ،
وتبقي على الجوهري صفاءه ونقاوته وتزيد من اشعاعه
وسريته وتجعل منه نبؤاسا يهديننا سوا السبيل
وقوة معنوية تواكبنا في سعينا الحثيث للتغلب
على الصعاب واجتياز الملمات .

واتوجه باسمكم، مواطني اسرائيل ! الى جميع
رؤساء الدول العربية بنداءٍ مخلصٍ ان ينضموا الى
ركب السلام ويعززوا المسيرة الخيرة التي سلكها
الشعبان المصري والاسرائيلي لصالح جميع شعوب
المنطقة وكلهم راعٍ وكلُّ راعٍ مسؤولٌ عن رعيته .
وليس على الله بعزز ان يَمُنَّ على جيلنا
الحاضر بتحقيق نبوة النبي اشعيا : " لا يرفعُ
شعبٌ على شعبٍ سيفا ولا يتعلمون الحرب فيما
بعد " والله وليُّ التوفيق ، والسلام عليكم ورحمة الله
وبركاته .

مواطنات ومواطني إسرائيل !

أتوجه إليكم مع ممارستي مهام الرئاسة بالشكر على التأييد المعنوي الذي لمسته من جميع الفئات على تعدد المشارب والنزعات ، هذا التأييد الذي وجد له تعبيرا لدى ممثليكم في الكنيست باختباري خامس رئيس لدولة إسرائيل

لقد خصني المولى تعالى بفضل عظيم من عنده وقبض لي أن يكون عهد رئاستي حافلا بتبشير سلام سيعتم اليه ، مواطني إسرائيل ! ، جادين مخلصين عبر الرؤساء الذين سبقوني وعبر الحكومات التي تعاقبت منذ قيام الدولة حتى الآن والتي نشدت السلام واستمرت في نشدانه دون كلل أو ملل رغم أنها لم تسمع إلا رجح صدى نداءها إيماناً منها بأنه لا بد من أن يأتي يوم ويدرك الجميع أن السلام هو الأعز وهو الأكرم وهو أحد أسماء الله الحسنى .

وأجزى الله العاملين المخلصين ولقي نداء السلام تجاوبا من زعيم شعب عريق له في الحضارة باع طويل ورئيس أكبر دولة عربية ، فخامة الرئيس محمد أنور السادات صاحب المبادرة الرائدة التي استهدفت تحطيم الحاجز النفسي وفتحت آفاقا مشرقة في سماء شرقنا العزيز مهد الديانات السماوية الثلاث ومعقل القيم الأخلاقية الانسانية .

وقد سرنا على هذا الدرب شوطا عميقا لإبعاد مكرم الغايات ، وواجبنا تجاه شعوبنا وأجيالنا الصاعدة ، يحتم علينا أن نواصل السير ونقطع وهاد الفرقة التي أوجدتها ظروف كنا في غنى عنها ، وأن نجتاز هضاب ترسبات الحروب ، لنؤدي الأمانة كاملة غير منقوصة .

لقد برهنت دولة اسرائيل طوال ثلاثين سنة خلت ان التعايش
السلمي حقيقة واقعة ملموسة وليس بشعار في سوق المزايدات
الكلامية .

ولو أنصف المؤرخون ، ولا بد من أن ينصفوا ، لا اعتبروا عيش
الشعب الاسرائيلي على اختلاف مذاهبه ومعتقداته امتدادا لعصر
التعاون الذهبي بين العرب واليهود .

وأتوجه باسمكم مواطني اسرائيل الى ملوك الدول
العربية ورؤسائها بنداء مخلص أن ينضموا الى ركب السلام
ويعززوا المسيرة الخيرة التي سلكها الشعبان المصري
والاسرائيلي لصالح جميع شعوب المنطقة وكلهم راع وكل راع
مسؤول عن رعيته .

وليس على الله بعزيز أن يمن على جيلنا الحاضر بتحقيق
نبوءة النبي اشعيا : « لا يرفع شعب على شعب سيفاً ولا
يتعلمون الحرب فيما بعد » والله ولي التوفيق والسلام عليكم
ورحمة الله وبركاته .

נשיא מדינת ישראל
PRESIDENT OF ISRAEL

Inaugural Address by President Yitzhak Navon in the Knesset

29 May 1978

Mr. Speaker, Members of the Knesset, my dear Professor Katzir,

I stand before you today with profound appreciation, great trepidation and a heartfelt prayer: appreciation of the trust you have placed in me; trepidation because of the onerous character of the office you have imposed on me; and a prayer that no offence may be caused by any action of mine.

In choosing me you have crossed the bounds between Government and Opposition, between parties and communities. From this moment onward, I see myself as representing all the components of our varicoloured political, social and religious fabric, including those who for reasons that I can well understand, did not find it possible at the time to support my candidature but added their good wishes at a later stage. To all the Members of the Knesset I offer my sincerest gratitude.

Permit me to convey from this rostrum, on behalf of my wife and my family, as well as myself, our sincere gratitude to all those citizens, whether personally known to us or not, Jews, Muslims, Christians and Druse, who have shown us such generous affection, showered us with their blessings, and set before us so wide a range of wishes and hopes.

Some of them express their confidence that from now on all social differences will be wiped out, others are certain that peace will come, and there are those who expect a speedy remedy for all our ills. A variety of wishes and suppressed longings - all the feelings and desires that our people have cherished throughout the years - have flowed towards us in the expectation of speedy realization.

I share their yearnings and am apprehensive at their expectations. I can only say that, with help from Above, I will do all that can be done by a president of Israel, in love and awe, and I hope that He who gives men knowledge will give us the perception to distinguish between the desirable and the possible.

Permit me to add one more personal message to this chapter of thanks; I have had the privilege of being born in Jerusalem,

the traditional centre of the world, the focus of the Jewish people's yearnings. For this privilege I must thank my Father's ancestors, who were among those who left Spain and came here from Turkey over three centuries ago, and whose descendants never left this country since. Furthermore, I must thank my Mother's father, to whom, four generations ago, when he was Rabbi of the Congregation of Azimur in Morocco, Elijah the Prophet appeared in a dream and said: "How long do you intend to dwell here in comfort while Jerusalem is in distress?" And it did not take him long to pack up his books and his chattels, to take his wife and his little daughter, who became my mother, and come to make his permanent home in Jerusalem.

These Jews among whom I grew up had a character all their own: they were more learned in legendary lore than in the letter of the law. They were familiar with works of ethics, poetry and feeling, and they were truly disciples of the House of Hillel. For them, it was important to earn an honest livelihood, as well as to be pious. And they took heed that there should be no spot on their garments. They would rather put their lives at stake than resort to charity. And while they did not forgo whatever this world might offer, they never ceased

to cherish in their hearts the dream of the coming of the Messiah.

Members of the Knesset, three of my predecessors in this office are no longer with us, and we will cherish their memory in gratitude for their achievements. Chaim Weizmann, Izhak Ben-Zvi and Zalman Shazar, of blessed memory, have left their imprint on the office of the Presidency and their mark among the people, each according to his experience, his inclinations and his character. Some of their activities were meant to meet the needs of a particular time; others still benefit and enrich our lives, still continue to develop and deserve every encouragement.

The fourth President, Professor Ephraim Katzir, has now given up his office of his own free will and, enriched by experience, is returning to his previous sphere of activity, the world of research and science. I have come to know some of the important activities he has carried out in recent years, and I intend to go on with them, in consultation with him. He engaged in these activities with devotion and unpretentious perseverance, and they are not all sufficiently known to the public at large.

I express appreciation and gratitude to him for his fruitful labours and the advice he has been good enough to give me. I hope

that he and his wife will have many long years of creative work and satisfaction.

On this occasion, I should like to send special greetings to Mrs. Rachel Yana'it Ben-Zvi. I hope, for our own sake, as well as hers, that we may see her among us for many long years to come as a source of inspiration and a living example of pioneering service, fortitude and loyalty to ideals.

Mr. Speaker, this ceremony takes place at Israel's 30th year. From time to time we must rise above the limits of our personal experience, the limits of time and place, and contemplate the era in which we live with a certain measure of detachment in order to evaluate its full significance. Never has any generation in our history moved between two such strikingly opposite poles: the appalling Holocaust, on the one hand, and the renewal of our independence on the other. A people needs tremendous moral and spiritual powers to carry its wounds in its heart and, at the same time, to have faith in itself and establish its independent State.

The great achievements of the State of Israel did not begin with its establishment. That event was preceded by generations of dreamers and fighters. Those first pioneers and fighters inscribed glorious pages in our history. As every nation develops its own character, consciously or through the force of circumstances, we must develop in ourselves and our children the capacity for remembrance and participation in the eternal people, universal in space and eternal in time. We must develop the ability to identify ourselves with the generations that have gone, without tearing out a single page from our history; we must share the sense of a common fate with every Jewish community the world over.

Since the First Zionist Congress, 80 years ago, our population in this country has grown a hundredfold. We have revived our ancient tongue, with all its strata. We have established admirable and exemplary forms of settlement - the kibbutz and the moshav, which embody both a social ideal and remarkable practical achievements. We have created a people's army, great and courageous, peace-loving and victorious in war. In industry, science and technology we have impressive achievements to our credit. The development towns, from Kiryat Shmonah to Eilat, which have known trials and tribulations, not only have transformed the map of the country but are becoming integrated into the fabric of our society

and producing a young, capable leadership. We have established a ramified educational system, staffed by teachers devoted to their work and imbued with consciousness of their mission. We have established institutes of learning and research that have won a worldwide reputation; we have become a cultural centre of Judaism and a world centre of Jewish religious study, with growing numbers of "yeshivot". Our activity in literature, culture and the arts, in quality and extent, is far beyond what is customary in other countries with a population of similar size.

These achievements have been attained while preserving our democratic system and despite the cruel and bloody wars which have repeatedly been forced upon us and which have inflicted many casualties. The thousands of bereaved families are not only a witness to the magnitude of the sacrifice we have had to make; they are also a source of inspiration in their fortitude and their devotion to the cause for which their dear ones fell.

The Arab population of Israel has also registered impressive achievements in education, agriculture and social welfare, as well as a growing utilization of modern technology. It is for us to work untiringly to foster friendship between them and the rest of the population and to remove the obstacles that stand in the way of good relations.

While our achievements are notable, our problems are numerous and difficult. We are still wrestling with questions of economic and social differences, of delinquent youth and families in distress. We still have desolate stretches of land that must be made fertile. We are still too dependent on foreign economic aid. We have not yet welded into one nation all the tribes that have come here from one hundred and two countries, speaking eighty-one different languages. The process of positive and fruitful consolidation continues uncessingly, though the results are not always obvious. Success cannot be achieved in a day, and we cannot solve all our problems in one hour. "Shall the earth be made to bring forth on one day?" asked Isaiah, "or shall a nation be born at once?" (Ch. 66 v. 8). We have a gradual, tedious and tiring process ahead of us, without glamour or glitter. That is how great things are achieved, and there are no great days that are not preceded by years of little deeds.

Without minimizing the importance of any subject, I see before us three central and momentous problems: peace and our relations with the Arab world; aliya and the bonds between ourselves and world Jewry; and, third, the moral and cultural level of our society and the quality of life in our country.

Members of the Knesset, our people's yearning for peace requires no proof. I do not know of a single party in Israel that does not long for peace with all its heart, nor do I know of any Government in Israel, whether in the past or the present, which was not prepared, or is not prepared today, to make sacrifices to achieve it. The differences of opinion, in the past and the present, have been concerned with the road to peace and the extent of the risks we may take to attain it.

For many years the Governments of Israel never wearied of stretching out their hands for peace, and the visit to Jerusalem of President Sadat of Egypt was, therefore, an important step of special significance. The enthusiastic welcome the people of Israel gave him demonstrated to him and the world how great is our longing for peace. The warm reception given him by the Egyptian people on his return home showed that the emotional hostility which existed previously, may be dissipated and replaced by a different system of emotions, nourished on the one hand by the real needs of the present and, on the other, by the hope for a glorious future common to all the people of this region.

There is no foundation for the charge that Israel did not reciprocate this step by the President of Egypt. The Government proposed a peace plan, involving serious concessions and risks. This deserves greater recognition in Egypt, as well as in world public opinion. There was no justification for the interruption of the negotiations, and there is nothing to prevent their continuance.

I call upon the President of Egypt to renew the negotiations. The length of road that we still have to traverse is shorter than the road we have already passed. Too many hopes have been planted in the hearts of both our peoples for us to disappoint them.

I turn, too, to the other leaders of neighbouring countries to join in a supreme effort to reach a peace settlement.

What has happened in this generation between ourselves and our neighbours is indeed an open wound, and our relationships are charged with deep emotions, but the time has come for the great reconciliation between our peoples. All parties need it. The whole world needs it. And reconciliation is possible, if everyone realizes that no side can achieve all its aims; if everyone recognizes that, while confrontation is founded on the hope of

victory for one side, peace is founded on the desire for mutual consideration and understanding.

When the sons of Shem decide to hold out their hands to one another and to obliterate the bitter chapters in their history, they will inscribe glorious pages of progress and prosperity in our region to the astonishment of all the world.

Members of the Knesset, the Jewish people today numbers some fourteen and a half million souls. Only a little over twenty percent of them are in Israel today. The concentration of the majority of the Jewish people in its historic homeland is vital for the survival of our people and it is indeed the *raison d'etre* of the State of Israel. Not everyone who wishes to come to settle in Israel can do so, and not everyone who can - does. Lately we have heard of some alleviation in the position of the Jews in Syria. If this is so, we should express our appreciation. But these Jews are still denied the most basic right, the right to leave that country. And there must be no let-up in the struggle for that right. We are happy that a limited number have been enabled to leave the Soviet Union, but our demand and our struggle for the opening of the gates must not be weakened for an instant, nor must we falter in our efforts on behalf of their freedom to develop their Jewish cultural life. On this matter

we must utilize all the political and informational resources of the Jewish people. We have a long struggle ahead of us, but it is not a hopeless one. Whichever side tires first will be the loser. We shall assume a heavy responsibility if we allow this question to be dropped from our agenda and the agenda of the world.

In the other part of the world, the open world, we face grave problems of a different nature. Conflicting processes are taking place within it. On the one hand, organizations numbering millions of members have joined the Zionist movement, and excellent educational and cultural institutions have been established. On the other, entire sections of the Jewish people are falling away as the result of the alarming growth of assimilation. An important part of the losses consists of idealistic youth who seek an exalted ideal, a great challenge to which they can dedicate their spiritual powers and thus find expression for their will to free and voluntary action.

I am not sure that we are familiar with the spiritual world of these young people, their ideals and yearnings, but it seems obvious to me that we should not try to attract them with material inducements. We must confront them on the spiritual level. We must find a way to reveal to them the eternal values of Judaism and its great heritage, to awaken within them a sense of a common historic destiny, to confront them with challenges that will win their hearts and enable them to

realize both personal and national goals: the development of the desert; pioneering courage in all fields of activity; participation in the creation of an admirable society living on the fruits of its labours; unification of the nation and the enhancement of its cultural, scientific and technological standards, as well, perhaps, as other subjects attuned to their inner needs. The Jewish people is undergoing an accelerated sociological process that is transforming it more and more into a university-trained population. We must exert our minds to find new roads to this new type of population. The old methods have lost direction and will not do any longer..

Mr. Speaker, Theodore Herzl, the founder of Zionism, founded his teachings on distress, the force of repulsion, that would bring the Jewish masses to the promised land. This force of repulsion is not within our control, and we must not hope for it. But the force of attraction depends on ourselves, on our success in building a society that will attract Jews from the free lands, who are not driven by the force of repulsion.

My master and teacher, David Ben-Gurion, the builder of Israel's independence, often spoke of the duty that rests upon us to be an exemplary society, a model people, a light to the gentiles. This was not only a wish on his part to see the realization of the prophetic vision, but the sober perception of a great visionary, whose feet

stood firm on the soil of reality. Our society, as he saw it, must be the bearer of moral, social and humanitarian values. Only if that is how we behave will Jewish youth want to come here, and will we get the support of the civilized world and be able to confront our enemies in time of trial. The vision of a model society, therefore, is no mere utopian wish, but an essential condition for our life today.

We have not been blessed with plentiful natural resources. We have one precious treasure: it is our human resources, the individual man. And this individual may be any one of the citizens of Israel.

Man has many faces. He is like clay in his own hands. He can be materialistic, demanding, aggressive, but he can also be inspiring, a giver, a lover of his fellow-men. And the lever that swings the soul of man from one side to the other is that abstract, intangible thing called vision. Where there is no vision people run wild. Many countries have experienced this phenomenon and suffer from violence and crime.

Such manifestations have also manifested themselves increasingly in our society. For thirty years we have been engaged in building the State of Israel; from now on we must concentrate on building the

nation. In the nature of things, we have been mainly concerned up to now with quantity; now we must deal with quality. We must create such patterns of behaviour in our everyday lives that a man will not be regarded as impractical if he is careful about quiet, cleanliness, courtesy, respect for public property and the rights of the individual; if he makes demands upon himself and not on the State, and if he undertakes to do voluntary service even without being asked to do so.

We must found our society on the best Jewish humanist traditions, nourished by the Jewish heritage but not closed to the finest universal values.

Members of the Knesset, many generations look down upon us and our deeds - Jews who sacrificed their lives for the sanctity of the Divine Name; those who suffered in the darkness of the ghettos and those in the Mellahs; Jews who were consumed in the furnaces, their hearts fluttering between despair and hope; fighters who gave their lives for what is precious to all of us.

We must be deserving of them. We must renew ourselves, and gird all our spiritual powers so that ours may be a model country, a source of pride, for the sake of their memory and for the generations to come. It is in our power to do this.

Create in me a pure heart, O God, and renew a right spirit in me.

מחלום 2625 חברה השמורים
2 כרס

נשיא מדינת ישראל

ירושלים, כב באיר תשליח
29.5.78

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, פרופ' קציר היקר!

הנני ניצב בפניכם היום בהוקרה עמוקה, בחרדה רבה ובתפילה יונה.
בהוקרה - על האימון אשר נתתם בי, בחרדה - מפאת כובד הכהונה אשר היטלתם
עלי, ובתפילה - שלא תצא תקלה מתחת ידי.

בחירתכם חצתה גדרות של ממשלה ויריביה, ושל סיעות ועדות. משעה
זו ואילך, רואה אני עצמי נציגם של כל מרכיבי-הריקמה הפוליטית, החברתית
והדתית המנומרת שלנו, לרבות אותם אישים שלא ראו בשעתם אפשרות לתמוך
במועמדותי מטעמים שאני יכול להבינם, אך צירפו לאחר-מכן איחוליהם וברכותיהם.
לכל חברי הכנסת - נתונה תודתי מעומק ליבי.

הרשו נא לי גם להביע מעל במה זו רגשי תודה נאמנים, של רעיתי ושלי,
לכל אותם האזרחים, ידועים ושאינם ידועים לנו, יהודים, מוסלמים, נוצרים
ודרוזים, אשר זיכו אותנו בגילויי-חיבה נדיבים, הרעיפו עלינו ברכות וגם
פרשו בפנינו קשת מגוונת של משאלות ותקוות.

אלה מביעים בטחונם כי מעתה יימחה הפער החברתי, ואלה כי השלום בוא
יבוא, אין ספק. ויש המצפים כי מעתה יתוקן כל פגע. מאויים שונים,
כיסופים כמוסים, כל אשר הומה ורוחש בליבותיהם של אזרחים בכל ימות השנה
- זרם לעברנו בציפיה להגשמה מהירה.

שותף אני לרצונותיהם וחרד מציפיותיהם. אין לי אלא לומר, כי בסיעתא דשמיא, אעשה כל מה שנשיא בישראל יכול לעשותו, באהבה וביראה, ולקוות כי החונן לאדם דעת, הוא גם ילמד לנו בינה להבחין בין הרצוי ובין האפשרי.

הרשו לי להוסיף עוד פסקה אישית לפרק זה של הודיות. זכיתי להיוולד בירושלים, בטבורו של עולם ומוקד כיסופיו של עם ישראל. על כך חייב אני להודות לאבות אבותיו של אבי, מקהילת יוצאי ספרד אשר באו מתורכיה לכאן, לפני למעלה משלוש מאות שנה, ומאז לא זזו ממנה יוצאי-חלציהם, וחייב אני תודה לאבי-אמי, אשר לפני ארבעה דורות, בהיותו רב של קהילת אזימור אשר במרוקו, נגלה אליו אליהו הנביא בחלומו ואמר לו: "עד מתי, כסבור אתה, תשב כאן בנחת וירושלים בצער?". לא שהה הרבה עד שצרר ספריו ומטלטליו, נטל את אשתו ואת בתו הקטנה, היא אמי, ועקר לירושלים לצמיתות.

יהודים אלה שגדלתי בתוכם, היה להם צביון משלהם: בעלי-אגדה יותר משהם בעלי-הלכה; מצויים אצל ספרי המוסר, הפיוט והרגש; מתלמידי בית-הלל; בעיניהם, יפה תורה עם דרך ארץ, ומקפידים שלא יהא רבב על בגדיהם; מוכנים למסור נפשם ובלבד שלא יצטרכו לבריות; ועם שאינם מושכים ידיהם ממה שהעולם הזה מזמן להם, הרי אינם חדלים לרקום בליבם חלום בואו של משיח.

כנסת נכבדה

שלושה מן הנשיאים שקדמו לי, חיים וייצמן, יצחק בן-צבי וזלמן שזר - אינם אתנו בחיים, וזכרם יישמר בליבנו לטובה מתוך הכרת-תודה על פעלם. הם הטביעו חותמם על מוסד הנשיאות והשאירו רישומם בקרב העם, איש איש על-פי נסיונו, נטיות-ליבו ומידת-ימיו. היו פעולות שנעשו לשעתן, והיו מפעלים שהוקמו על ידם, שברפתם לא פסקה, והם מוסיפים וגוברים בלי-הרף, וראויים לכל סיוע.

לשכת נשיא המדינה

- 3 -

הנשיא הרביעי, אפרים קציר, יבדל לחיים ארוכים, פורש עתה מרצונו וחוזר לתחומו הקודם, לעולם המחקר והמדע, כשהוא עמוס נסיון עשיר וחוויות עמוקות. התודעתי אל כמה מן הפעולות החשובות שנעשו על ידו בשנים האחרונות, ויש בדעתי להמשיכן ולטפחן, תוך התייעצות אתו. הוא עסק בפעולות אלה במסירות, בלב חם ובהתמדה, וצר מאוד שבגלל צניעות-הליכותיו, לא תמיד נודעו פעולותיו בקרב הקהל הרחב במידה הראויה להן.

הנני מביע לו רגשי הוקרה ותודה על פעולותיו המבורכות ועל העצות הטובות אשר הואיל להעניק לי, והריני מאחל לו ולרעייתו שנים ארוכות של עבודה יוצרת עם סיפוק-נפש.

בשעה זו, ברצוני לשלוח ברכה מיוחדת לגבי רחל ינאית בן-צבי, הממשיכה במפעלו של הנשיא המנוח בן-צבי. הנני מאחל לה ולעצמנו, לראותה בתוכנו עוד שנים ארוכות כמקור-השראה וכמופת חי של הגשמה חלוצית, אומץ-רוח ונאמנות לדרך.

כבוד היושב-ראש

מעמד זה חל במלאת לישראל שלושים שנה. חייב אדם מדי-פעם להפקיע עצמו מרשות-היחיד שלו, מזמנו ומסביבתו, ולהשקיף על זמננו במידת-ריחוק מסויימת, על-מנת שיוכל להעריך את מלוא המשמעות של התקופה שבה אנו חיים.

אין עוד דור בתולדותינו שנע בין שני קטבים כה הפוכים וכה עזים: שואה מחרידה מזה וחידוש עצמאותנו מזה. ונדרשו מן העם כוחות נפשיים אדירים גם לשאת בליבו את פצעיו וגם להפיח אמונה בעצמו ולהקים את מדינתו. הישגיה הגדולים של מדינת ישראל לא החלו עם קומה. קדמו לה דורות של חולמים ולוחמים. ראשוני החלוצים והלוחמים רשמו דפי-זוהר בתולדותינו. כפי שכל עם מפתח תכונות משלו במודע או בתוקף נסיבות, עלינו לפתח בעצמנו ובילדינו את תכונת-הזיכרון והשותפות של עם-עולם, בשני ממדיו: במרחב ובזמן. לפתח יכולת-הזדהות עם דורות שחלפו, מבלי לתלוש אף דף אחד מתולדותינו, והרגשת שותפות-גורל

עם כל קהילה יהודית ~~מכל~~ 2~2 י 2~2 - 52

כשם שהישגיננו ~~א~~ מיוחדים במינם, אף הפעילות הניצבות בפנינו ~~א~~ רבות במספרן ונוקשות במהותן. עדיין אנו מתייסרים בשאלות של פער כלכלי וחברתי, של נוער-שוליים ומשפחות במצוקה; עדיין מצויים בארץ חבלי-אדמה התובעים הפרחתם; עדיין תלותנו הכלכלית בגורמי-חוץ מרובה מדי; טרם הגענו לידי גיבוש עם אחד מכל השבטים שהגיעו לכאן ממאה ושתיים ארצות כשהם דוברים שמונים ואחת לשון. תהליך הגבוש החיובי והפורה קיים ופועל בלי-הרף, אף כי גילוינו אינם בולטים תמיד לעין, לא בן-יום יקרה הדבר ולא בשעה אחת נפתור בעיותינו. "היוחל ארץ ביום אחד" - אמר ישעיהו - "אם יולד גוי פעם אחת? לפנינו תהליך אטי, אפור ומפרך שאינו מלווה זוהר וברק. כך נעשים הדברים הגדולים, ואין ימים של גדולות בלי שיקדמו להם שנים של קטנות.

מבלי להפחית ממשקלה של שום סוגיה, רואה אני לפנינו שלוש בעיות מרכזיות והרות-גורל: השלום ויחסינו עם העולם הערבי; העליה והקשר בינינו ובין יהדות העולם; והשלישית - רמתה המוסרית והתרבותית של חברתנו ואיכות חיינו בארץ.

כנסת נכבדה!

תשוקתו של עם ישראל לשלום אינה צריכה ראייה.

אינני מכיר אף מפלגה אחת בישראל שאינה משתוקקת לשלום בלב שלם, ואינני מכיר ממשלה בישראל, לא בעבר ולא בהווה אשר לא היתה מוכנה, ואינה מוכנה כיום, לתת קרבן על מנת להשיגו. חילוקי-הדעות נסבו ונספים כיום על הדרכים להשגתו, ועל מידת הסיכון המותרת לנו על מנת להגיע אליו.

שנים רבות לא נלאו ממשלות-ישראל מהושיט ידן לשלום, לכן היה ביקורו של נשיא מצרים סאדאת בירושלים צעד חשוב ובעל משמעות מיוחדת, קבלת-הפנים הנלהבת שערך לו העם בישראל-הדגימה לו ולעולם מה רבה תשוקתנו לשלום. קבלת הפנים החמה שזכה לה מצד העם המצרי בחוזרו לארצו, הוכיחה כי יתכן שמטען-האיבה הרגשי הקודם יפוג ובמקומו תקום מערכת רגשית אחרת, הניזונה מצרכי המציאות של היום ומן התוחלת לעתיד מזהיר משותף לעמי האזור כולם.

אין יסוד לטענות כי ישראל לא גילתה הדדיות לצעדו של נשיא-מצרים. ממשלתה הציעה תכנית-שלום שהיו ^{כיוצא} בה ויתורים וסיכונים. אלה היו ראויים להערכה גדולה יותר במצרים, ובדעת הקהל בעולם. לא היתה הצדקה להפסקת המשא-ומתן ואין כל מניעה להמשכתו.

אני פונה בקריאה לנשיא מצרים לחדש את המשא-ומתן. קטע הדרך שנותר לחצותו קצר יותר מן הדרך אשר כבר עברנו בה. יותר מדי תקוות בשתלו בלב שני עמינו, מכדי שנוכל לאכזבם.

אני פונה גם אל יתר מנהיגי המדינות השכנות, לצרף עצמם למאמץ העליון למציאת הסדר של שלום.

מה שאירע בינינו ובין שכנינו בדור הזה הוא אמנם פצע פתוח, ומערכת היחסים בינינו טעונה חומר רגשי רב, אבל הגיעה שעתה של התשלמה הגדולה בינינו. דרושה היא לכל הצדדים ולעולם כולו. היא אפשרית אם הכל ידעו כי שום צד לא יוכל להשיג את כל מטרותיו, והכל יכירו כי אם העימות בנוי על תקנות לבצחון של צד אחד, הרי השלום בנוי על הרצון להתחשבות ולהבנה משני הצדדים. כאשר בני-שם יחליטו להושיט ידם איש לרעהו ולמחוק פרקי המרירות בתולדותיהם - הם ירשמו באזור דפים מזהירים של פריחה ושגשוג לעיני עולם משתאה.

כנסת נכבדה!

העם היהודי מונה כיום כארבעה-עשר וחצי מיליון נפש. בישראל מצויים כיום רק קצת למעלה מ-20% ממנו. ריכוז רובו של העם במולדתו ההיסטורית הוא גם חיוני לקיומו של העם ^{והוא} וגם טעם הקמתה של המדינה. לא כל מי שרוצה לעלות - יכול, ולא כל מי שיכול - עולה. לאחרונה נשמע כאילו חלו הקלות מסוימות במצבם של יהדי-סוריה, אם אכן הדבר, יש להביע הערכה על כך. אך עדיין נשללת מן היהודים הזכות היסודית ביותר והיא היציאה מאותה ארץ. ואין להרפות מן המאבק על זכותם זו. אנו שמחים גם על המעטים שיציאתם מברית-המועצות מתאפשרת, אך התביעה והמאמצים לפתיחת שערי היציאה אסור שיחדלו אף לרגע. אין גם להרפות מן המאבק על חרותם לפתח תרבותם היהודית. עלינו להגיע בענין זה למיצוי כל יכולתנו, ההסברית והפוליטית. לפנינו מערכה ממושכת אך לא חסרת סיכויים. אנו ניטול על עצמנו אחריות כבדה אם נרשה לנושא זה לרדת מסדר-יומנו ומסדר-יומו של העולם.

בחלקו האחר של העולם, בעולם הפתוח, אנו ניצבים בפני בעיות חמורות ממין אחר. תהליכים סותרים מתרחשים בקרבו. מצד אחד, מצטרפים לתנועה הציונית ארגונים המונים מיליונים, ומוקמים מוסדות-חינוך ותרבות מעולים, אך מצד שני, נושרים מן העם אברים אברים בתהליך-התבוללות גובר והולך, ובממדים מדאיגים ביותר. חלק חשוב מן האובדים הוא נוער אידיאליסטי המחפש רעיון נשגב, אתגר גדול, שלמענם יקדיש כוחות-נפשו ויבטא בכך את יצר-ההתנדבות המפעם בו.

אינני בטוח שאנו מכירים את עולמו הרוחני, אוצר מושגיו והכמיהות שבליבו, אך ברור לי כי אין לנסות ולהקסים אותו בפיתויים חומריים. יש להתמודד אתו במישור הרוחני, יש לדעת לחשוף בפניו את ערכי-היהדות הנצחיים ואת מורשת-ישראל על כל גילוייה, לעורר בליבו תחושה של שותפות-גורל היסטורית ולהציב בפניו אתגרים שיטבו את ליבו ושיהיה בהם משום הגשמה אישית ולאומית כאחת. פיתוח המדבר, העזה חלוצית בכל שטחי-העשייה, תרומה ליצירת חברת-איכות החיה מיגיע כפיה, לגיבוש עם ולהעלאת רמתו התרבותית, המדעית והטכנית.

הפנימיות.

ואולי נושאים אחרים אשר ישתלבו עם צרכיו הפנימיים. העם היהודי עובר תהליך מואץ ההופך אותו יותר ויותר לאקדמאי. יש להשחזר את מחשבתנו ולגלות מסילות חדשות לציבור זה. הדרכים הקודמות - השתבשו ולא תצלחנה ~~לפי~~ 318.

כבוד היו"ר,

~~היחס הציבורי המדינתי~~ הרצל, ביסס תורתו על המצוקה - הכוח הדוחף - שיביא המוני יהודים אל הארץ היעודה: כוח דוחף זה אינו בשליטתנו ואל לנו ליחל לו. אך הכוח המושך תלוי בנו, במידה שיעלה בידינו ~~לפני~~ ²³⁸⁵ חברה שתמשוך אליה את היהודים מארצות-החופש שאין בהן כוח דוחף.

מחולל עצמאות-ישראל, מורי ורבי, דוד בן-גוריון, הרבה לדבר על החובה המוטלת עלינו להיות חברה למופת, לעם סגולה ולאנר-גויים. זו לא היתה רק משאלת-לב ~~אלו~~ לראות בהתגשמות חזון נביאי-ישראל, אלא גם האיה מפוכחת של איש-חזון שרגליו מעוגנות היטב בקרקע המציאות. חברתנו חייבת, לדעתו, להיות נושאת ערכים מוסריים, חברתיים והומניים. רק ^{אם} ~~עכנהג~~ כך - ירצה נוער יהודי לבוא ^{לנו} ~~לבנו~~, נזכה לתמיכת העולם התרבותי ונעמוד מול אויבינו בימי-מבחן. מכאן שחזון חברה למופת אינו בגדר שאיפה לאחרית-הימים, אלא תנאי הכרחי לקיומנו כיום.

לא התברכנו באוצרות-טבע רבים. יש לנו אוצר יקר אחד - והוא האדם, החומר האנושי, ואדם זה יכול להיות כל אחד מאזרחי-ישראל.

לאדם פנים רבות, והוא כחומר בידי עצמו. הוא מסוגל להיות חמרני, תובעני ותוקפן, אבל הוא עצמו מסוגל להיות מקרין, מעניק ואוהב-זולתו. והמנוף המטלטל בפשו של אדם מצד אחד לצד הנגדי, הוא אותו דבר ערטילאי ובלתי-ניתן למישוש הקרני חזון. באין חזון יפרע עם. ארצות לא-מעטות מתנסות בכך והן נאנקות תחת בלטוני אלימות ופשע.

ביטויים כאלה מוצאים להם מקום מתרחב והולך גם בחברתנו. 30 שנה עסקנו בבנין-
המדינה, מעתה עלינו להתרכז בבנין-העם; בדרך הטבע עסקנו עד כה בכמות, מעתה
עלינו לעסוק באיכות.

עלינו לצקת דפוס-התנהגות כאלה בחיי איום-יום, שלא יחשב אדם בטלני
אם הוא מקפיד על נקיון ושקט, דיוק ודרך-ארץ, דאגה לרכוש הציבור וכבודו של
הפרט; אם לא יתבע מעצמו ולא מן המדינה; ואם ירתום עצמו להתנדבות, גם אם לא
יקרא לכך. עלינו להשתית חברתנו על מיטב המקורות היהודית-הומניסטית, כשהיא
ניזונה ממורשת-ישראל, ואינה אטומה למיטב היצירה האוניברסלית.

השליח המלאך של הדבר לעשייתו
אשר עשה לי
כנסת נכבדה

דורות רבים משקיפים עלינו ועל מעשינו: יהודים שמסרו נפשם על יחוד
קדושת השם; אלה שהתענו בחשכת-הגיטאות והמלאח; יהודים שהועלו באש בכבשנים,
כשליבם מפרפר בין יאוש לתוחלת; לוחמים שמסרו נפשם על היקר לכולנו. - עלינו
להיות ראויים להם, להתחדש ולאמץ כל כוחות - נפשנו, למען תהא מדינתנו למופת

ולתפארת, לזכרם ולמען הדורות הבאים. בידינו הדבר לעשותו. *השליח המלאך*
הוא שיהיה לנו כח מלאך גמל שיהיה לנו
לב/חדש ברא לי אלוהים ורוח נכון חדש בקרבי!

סיוח

נשיא מדינת ישראל

ירושלים, כב באיר תשליח
29.5.78

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, פרופ' קציר היקרו

הנני ניצב בפניכם היום בהוקרה עמוקה, בחרדה רבה ובתפילה כנה.
בהוקרה - על האימון אשר נתתם בי, בחרדה - מפאת כובד הכהונה אשר היטלתם
עלי, ובתפילה - שלא תצא תקלה מתחת ידי.

בחירתכם חצתה גדרות של ממשלה ויריביה, ושל סיעות ועדות. משעה
זו ואילך, רואה אני עצמי נציגם של כל מרכיבי-הריקמה הפוליטית, החברתית
והדתית המנומרת שלנו, לרבות אותם אישים שלא ראו בשעתם אפשרות לתמוך
במועמדותי מטעמים שאני יכול להבינם, אך צירפו לאחר-מכן איחוליהם וברכונם.
לכל חברי הכנסת - נתונה תודתי מעומק ליבי.

הרשו נא לי גם להביע מעל במה זו רגשי תודה נאמנים, של רעיתי ושל,
לכל אותם האזרחים, ידועים ושאינם ידועים לנו, יהודים ומוסלמים, נוצרים
ודרוזים, אשר זיכו אותנו בגילויי-חיבה נדיבים, הרעיפו עלינו ברכות וגם
פרשו בפנינו קשת מגוונת של משאלות ותקוות.

אלה מביעים בטחונם כי מעתה יימחה הפער החברתי, ואלה כי השלום בוא
יבוא, אין ספק. ויש המצפים כי מעתה יתוקן כל פגע. מאויים שונים,
כיסופים כמוסים, כל אשר הומה ורוחש בליבותיהם של אזרחים בכל ימות השנה
- זרם לעברנו בציפיה להגשמה מהירה.

שותף אני לרצונותיהם וחרד מציפיותיהם. אין לי אלא לומר, כי, בסיעתא דשמיא, אעשה כל מה שנשיא בישראל יכול לעשותו, באהבה וביראה, ולקוות כי החונן לאדם דעת, הוא גם ילמד לנו בינה להבחין בין הרצוי ובין האפשרי.

הרשו לי להוסיף עוד פיסקה אישית לפרק זה של הודיות. זכיתי להיוולד בירושלים, בטבורו של עולם ומוקד כיסופיו של עם ישראל. על כך חייב אני להודות לאבות אבותיו של אבי, מקהילת יוצאי ספרד אשר באו מתורכיה לכאן, לפני למעלה משלוש מאות שנה, ומאז לא זזו ממנה יוצאי-חלציהם, וחייב אני תודה לאבי-אמי, אשר לפני ארבעה דורות, בהיותו רב של קהילת אזימור אשר במרוקו, נגלה אליו אליהו הנביא בחלומו ואמר לו: "עד מתי, כסבור אתה, תשב כאן בנחת וירושלים בצערך?". לא שהה הרבה עד שצור ספריו ומטלטליו, נטל את אשתו ואת בתו הקטנה, היא אמי, ועקר לירושלים לצמיתות.

יהודים אלה שגדלתי בתוכם, היה להם צביון משלהם: בעלי-אגדה יותר משהם בעלי-הלכה; מצויים אצל ספרי המוסר, הפיוט והרגש; מתלמידי בית-הלל בעיניהם, יפה תורה עם דרך ארץ, ומקפידים שלא יהא רבב על בגדיהם; מוכנים למסור נפשם ובלבד שלא יצטרכו לבריות; ועם שאינם מושכים ידיהם ממה שהעולם הזה מזמן להם, הרי אינם חדלים לרקום בליבם חלום בואו של משיח.

כנסת נכבדה

שלושה מן הנשיאים שקדמו לי, חיים וייצמן, יצחק בן-צבי וזלמן שזר - אינם אתנו בחיים, וזכרם יישמר בליבנו לטובה מחוך הכרת-תודה על פעלם. הם הטביעו חותמם על מוסד הנשיאות והשאירו רישומם בקרב העם, איש איש על-פי נסיונו, נטיות-ליבו ומידת-ימיו. היו פעולות שנעשו לשעתן, והיו מפעלים שהוקמו על ידם, שברכתם לא פסקה, והם מוסיפים וגוברים בלי-הרף, וראויים לכל סיוע.

לשכת נשיא המדינה

- 3 -

הנשיא הרביעי, אפרים קציר, יבדל לחיים ארוכים, פורש עתה מרצונו וחוזר לתחומו הקודם, לעולם המחקר והמדע, כשהוא עמוס נסיון עשיר וחוויות עמוקות. התודעתי אל כמה מן הפעולות החשובות שנעשו על ידו בשנים האחרונות, ויש בדעתי להשיכן ולטפחן, תוך התייעצות אתו. הוא עסק בפעולות אלה במסירות, בלב חס ובהתמדה, וצר מאוד שבגלל צניעות-הליכותיו, לא תמיד נודעו פעולותיו בקרב הקהל הרחב, במידה הראויה להן.

הנני מביע לו רגשי הוקרה ותודה על פעולותיו המבורכות ועל העצות הטובות אשר הואיל להעניק לי, והריני מאחל לו ולרעייתו שנים ארוכות של עבודה יוצרת על סיפוק-נפש.

בשעה זו, ברצוני לשלוח ברכה מיוחדת לגבי רחל ינאית בן-צבי, הממשיכה במפעלו של הנשיא המנוח בן-צבי. הנני מאחל לה ולעצמנו, לראותה בתוכנו עוד שנים ארוכות כמקור-השראה וכמופת חי של הגשמה חלוצית, אומץ-רוח ונאמנות לדרך.

כבוד היושב-ראש

מעמד זה חל במלאת לישראל שלושים שנה. חייב אדם מדי-פעם להפקיע עצמו מרשות-היחיד שלו, מזמנו ומסביבתו, ולהשקיף על זמננו במידת-רחוק מסויימת, על-מנת שיוכל להעריך את מלוא המשמעות של התקופה שבה אנו חיים.

אין עוד דור בתולדותינו שנע בין שני קטבים כה הפוכים וכה עזים: שואה מחרידה מזה וחידוש עצמאותנו מזה. ונדרשו מן העם כוחות נפשיים אדירים גם לשאת עליבו את פצעיו וגם להפיח אמונה בעצמו ולהקים את מדינתו. הישגיה הגדולים של מדינת ישראל לא החלו עם קומה. קדמו לה דורות של חולמים ולוחמים. ראשוני החלוצים והלוחמים רשמו דפי-זוהר בתולדותינו. כפי שכל עם מפתח תכונות משלו במודע או בתוקף נסיבות, עלינו לפתח בעצמנו ובילדינו את תכונת-הזיכרון והשותפות של עם-עולם, בשני ממדיו: במרחב ובזמן. לפתח יכולת-הזדהות עם דורות שחלפו, מבלי לתלוש אף דף אחד מתולדותינו, והרגישות שותפות-גורל עם כל קהילה יהודית ~~ממלכת~~ ^{ממלכת} ישראל. 2-2-12

לשכת נשיא המדינה

- 4 -

מאז הקונגרס הציוני הראשון, לפני 80 שנה, גדלה אוכלוסייתנו בארץ פי מאה. החיינו לשון עתיקה על כל רבדיה; הקימונו צורות התישבות שהן יצירות-פאר, ובלבד מאין בהן גם חזון חברתי וגם הישגים מעשיים יוצאים מגדר הרגיל. הקימונו צה"ל עממי, גדול ונועז, שוחר-שלום ומנצח במלחמה; בחרושת, במדע ובטכנולוגיה הגענו להישגים מרשימים; עיירות-הפיתוח, מקרית-שמונה ועד אילת, שעברו בנתיב יסורים, לא זו בלבד ששיקנו את מפת המדינה אלא הולכות ומשתלבות במסכת הכללית, ומצמיחות מנהיגות צעירה ומוכשרת; הקימונו רשת - חינוך מסועפת ובראשה מורים וגננות מסורים למלאכתם וחדורים בהכרת-שליחותם; יסדנו בתי-אולפנה ומכוני-מחקר בעלי מוניטין בין-לאומי; הפכנו מרכז רוחני ליהדות ומרכז-תורה עולמי, ומספר הישיבות גובר ועולה; הפעילות בתחומי האמנות, התרבות והספרות בערכה ובממדיה, מעל ומעבר למקובל בארצות אחרות בעלות אוכלוסיה בסדר-גודל דומה לשלנו.

הגענו להישגים אלה תוך שמירה על המשטר הדמוקרטי ועל אף מלחמות-דמים קשות ואכזריות שנכפו עלינו מדי-פעם בפעם. הן תבעו מאתנו קרבנות רבים. אלפי המשפחות השכולות הן לא רק עדות לממדי ההקרבה שנתבעה מאתנו, אלא הן משמשות גם מקור-השראה בהתנהגותן ובדבוקתן למטרות שלמענן נפלו יקיריהן.

האוכלוסיה הערבית בישראל, אף היא הגיעה להישגים מרשימים בתחומי החינוך, החקלאות והרווחה, תוך שימוש גובר בטכנולוגיה המודרנית. יש לעמול בלי-הרף על קרוב הלבבות בינה ובין כלל האוכלוסיה, ולהסיר כל מכשול שיכול לשבש מערכת תקינה ביניהן.

כשם שהישגינו ~~א~~ מיוחדים במינם, אף הבעיות הניצבות בפנינו ~~א~~ רבות במספרן ונוקשות במהותן. עדיין אנו מתייסרים בשאלות של פער כלכלי וחברתי, של נוער-שוליים ומשפחות במצוקה; עדיין מצויים בארץ חבלי-אדמה התובעים הפרחתם; עדיין תלותנו הכלכלית בגורמי-חוץ מרובה מדי; טרם הגענו לידי גיבוש עם אחד מכל השבטים שהגיעו לכאן ממאה ושתיים ארצות כשהם דוברים שמונים ואחת לשון. תהליך הגבוש החיובי והפורה קיים ופועל בלי-הרף, אף כגילוייו אינם בולטים תמיד לעין, לא בן-יום יקרה הדבר ולא בשעה אחת נפתור בעיותינו. "היוחל ארץ ביום אחד - אמר ישעיהו - אם יולד גוי פעם אחת?" לכן תהליך אטי, אפור ומפרך שאינו מלווה זוהר וברק. כך נעשים הדברים הגדולים ואין ימים של גדולות בלי שיקדמו להם שנים של קטנות.

מבלי להפחית ממשקלה של שום סוגיה, רואה אני לפנינו שלוש בעיות מרכזיות והרות-גורל: השלום ויחסינו עם העולם הערבי; העליה והקשר בינינו ובין יהדות העולם; והשלישית - רמתה המוסרית והתרבותית של חברתנו ואיכות חיינו בארץ.

כנסת נכבדה!

תשוקתו של עם ישראל לשלום אינה צריכה ראייה.

אינני מכיר אף מפלגה אחת בישראל שאינה משתוקקת לשלום בלב שלם, ואינני מכיר ממשלה בישראל, לא בעבר ולא בהווה אשר לא היתה מוכנה, ואינה מוכנה כיום, לתת קרבן על מנת להשיגו. חילוקי-הדעות נסבו ונסבים כיום על הדרכים להשגתו, ועל מידת הסיכון המותרת לנו על מנת להגיע אליו.

שנים רבות לא נלאו ממשלות ישראל מהושיט ידן לשלום, לכן היה ביקורו של נשיא מצרים סאדאת בירושלים צעד חשוב ובעל משמעות מיוחדת, קבלת הפנים הנלהבת שערך לו העם בישראל הדגימה לו ולעולם מה רבה תשוקתנו לשלום. קבלת הפנים החמה שזכה לה מצד העם המצרי בחוזרו לארצו, הוכיחה כי יתכן שמטען ואיבה הרגשי הקודם יפוג ובמקומו תקום מערכת רגשית אחרת, הניזונה מצרכי המציאות של היום ומן התוחלת לעתיד מזהיר משותף לעמי האזור כולם.

אין יסוד לטענות כי ישראל לא גילתה הדדיות לצעדו של נשיא-מצרים. ממשלתה הציעה חכנית-שלום שהיו ^{כיוצא} בדרכה בה ויתורים וסיכונים. אלה היו ראויים להערכה גדולה יותר במצריים, ובדעת הקהל בעולם. לא היתה הצדקה להפסקת המשא-ומתן ואין כל מניעה להמשכתו.

אני פונה בקריאה לנשיא מצרים לחדש את המשא-ומתן. קטע הדרך שנותר לחצותו קצר יותר מן הדרך אשר כבר עברנו בה. יותר מדי תקוות בשתלו בלב שני עמינו, מכדי שנוכל לאכזבם.

אני פונה גם אל יתר מנהיגי המדינות השכנות, לצרף עצמם למאמץ העליון למציאת הסדר של שלום.

מה שאירע בינינו ובין שכנינו בדור הזה הוא אמנם פצע פתוח, ומערכת היחסים בינינו טעונה חומר רגשי רב, אבל הגיעה שעתה של ההשלמה הגדולה בינינו. דרישה היא לכל הצדדים ולעולם כולו. היא אפשרית אם הכל ידעו כי שום צד לא יוכל להשיג את כל מטרותיו, והכל יכיר כי אם העימות בנוי על תקווה לנצחון של צד אחד, הרי השלום בנוי על הרצון להתחשבות ולהבנה משני הצדדים. כאשר בני-שם יחליטו להושיט ידם אל ש לרעהו ולמחוק פרקי המרידות בתולדותיהם - הם ירשמו באזור דפים מזהירים של פריחה ושגשוג לעיני עולם משתאה.

כנסת נכבדה!

העם היהודי מונה כיום כארבעה-עשר וחצי מיליון נפש. בישראל מצויים כיום רק קצת למעלה מ-20% ממנו. ריכוז רובו של העם במולדתו ההיסטורית הוא גם חיוני לקיומו של העם ^{והוא} וגם טעם הקמתה של המדינה. לא כל מי שרוצה לעלות - יכול, ולא כל מי שיכול - עולה. לאחרונה נשמע כאילו חלו הקלות מסוימות במצבם של יהדי-סוריה, אם אכן הדבר, יש להביע הערכה על כך. אך עדיין נשללת מן היהודים הזכות היסודית ביותר והיא היציאה מאותה ארץ. ואין להרפות מן המאבק על זכותם זו. אנו שמחים גם על המעטים שיציאתם מברית-המועצות מתאפשרת, אך התביעה והמאמצים לפתיחת שערי היציאה אסור שיחדלו ואף לרגע. אין גם להרפות מן המאבק על חרותם לפתח תרבותם היהודית. עלינו להגיע בענין זה למיצוי כל יכולתנו, ההסברית והפוליטית. לפנינו מערכה ממושכת אך לא חסרת סיכויים. אנו ניטול על עצמנו אחריות כבדה אם נרשה לנושא זה לרדת מסדר-יומנו ומסדר-יומנו של העולם.

בחלקו האחר של העולם, בעולם הפתוח, אנו ניצבים בפני בעיות חמורות ממין אחר. תהליכים סותרים מתרחשים בקרבו. מצד אחד, מצטרפים לתנועה הציונית ארגונים, המונים מיליונים, ומוקמים מוסדות-חינוך-ותרבות מעולים, אך מצד שני, נושרים מן העם אברים אברים בתהליך-התבוללות גובר והולך, ובממדים מדאיגים ביותר. חלק חשוב מן האובדים הוא נוער אידיאליסטי המחפש רעיון נשגב, אתגר גדול, שלמענם יקדיש כוחות-נפשו ויבטל בכך את יצר-ההתנדבות המפעם בו.

אינני בטוח שאנו מכירים את עולמו הרוחני, אוצר מושגיו והכמיהות שבליבו, אך ברור לי כי אין לנסות ולהקטיט אותו בפיתויים חומריים. יש להתמודד אתו במישור הרוחני, יש לדעת לחשוף בפניו את ערכי-היהדות הנצחיים ואת מורשת-ישראל על כל גילוייה לעורר בליבו תחושה של שותפות-גורל היסטורית ולהציב בפניו אתגרים שיטעמו את ליבו ושהיה בהם משום הגשמה אישית ולאומית כאחת. פיתוח המדבר, העזה חלוצית בכל שטחי-העשייה, תרומה ליצירת חברת-איכות החיה מיגיע כפיה, לגיבוש עם ולהעלאת רמתו התרבותית, המדעית והטכנית.

הפנימית.

ואולי נושאים אחרים אשר ישתלבו עם צרכיו הפנימיים. העם היהודי עובר תהליך מואץ ההופך אותו יותר ויותר לאקדמאי. יש להשחית את מחשבתנו ולגלות מסילות חדשות לציבור זה. הדרכים הקודמות - השתבשו ולא תצלחנה ~~הן~~ ^{הן} 317.

כבוד היו"ר,

~~היטל הצידנות המדיניות~~ הרצל ביטס תורתו על המצוקה - הכוח הדוחף - שיביא המוני יהודים אל הארץ היעודה. כוח דוחף זה אינו בשליטתנו ואל לנו ליחל לו. אך הכוח המושך תלוי בנו, במידה שיעלה בידנו ~~לכונן~~ ^{לכונן} 361 חברה שתמשוך אליה את היהודים מארצות-החופש שאין בהם כוח דוחף.

מחולל עצמאות-ישראל, מורי ורבי, דוד בן-גוריון, הרבה לדבר על החובה המוטלת עלינו להיות חברה למופת, לעם סגולה ולאור-גויים. זו לא היתה רק משאלת-לב ~~אלו~~ לראות בהתגשמות חזון נביאי-ישראל, אלא גם ראייה מפוכחת של איש-חזון שרגליו מעוגנות היטב בקרקע המציאות. חברתנו חייבת, לדעתו, להיות נושאת ערכים מוסריים, חברתיים והומניים. רק ~~עכנה~~ ^{אם} כך - ירצה נוער יהודי לבוא לבד; נזכה לתמיכת העולם התרבותי ונעמוד מול אויבינו בימי-מבחן. מכאן שחזון חברה למופת אינו גאדר שאיפה לאחרית-הימים, אלא תנאי הכרחי לקיומנו כיום.

לא התברכנו באוצרות-טבע רבים. יש לנו אוצר יקר אחד - והוא האדם, החומר האנושי, ואדם זה יכול להיות כל אחד מאזרחי-ישראל.

לאדם פנים רבות, והוא כחומר בידי עצמו. הוא מסוגל להיות חמור, תובעני ותוקפן, אבל הוא עצמו מסוגל להיות מקרין, מעניק ואוהב-זולתו. והמנוף המטלטל נפשו של אדם מצד אחד לצד הנגדי, הוא אותו דבר ערטילאי ובלתי-ניתן למישוש הקרוי חזון. באין חזון יפרע עם. ארצות לא מעטות מתנפות בכך והן נאנקות תחת ביעוטי אלימות ופשע.

ביטויים כאלה מוצאים להם מקום מתרחב והולך גם בחברתנו. 30 שנה עסקנו בבנין-
המדינה, מעתה עלינו להתרכז בבנין-העם; בדרך הטבע עסקנו עד כה בכמות מעטה
עלינו לעסוק באיכות.

עלינו לצקת דפוסי-התנהגות כאלה בחיי איום-יום, שלא יחשב אדם בעל-
אם הוא מקפיד על נקיון ושקט, דיוק ודרך-ארץ, דאגה לרכוש הציבור וכבודו של
הפרט; אם הוא יתבע מעצמו ולא מן המדינה; ואם ירתום עצמו להתנדבות, אם לא
יקרא לכך. עלינו להשתית חברתנו על מיטב המסורת היהודית-הומניסטית, נשוא
ניזונה ממורשת-ישראל, ואינה אטומה למיטב היצירה האוניברסלית.

*החברתנו תהיה חברה של אנשים
אשר יתקיימו בהם
כנסת נכבדה*

דורות רבים משקיפים עלינו ועל מעשינו: יהודים שמסרו נפשם על יחוד
קדושת השם, אלה שהתענו בחשכת-הגיטאות והמלאח; יהודים שהועלו באש בכושנים,
כשליבם מפרפר בין יאוש לתוחלת; לוחמים שמסרו נפשם על היקר לכולנו. עלינו
להיות ראויים להם, להתחדש ולאמץ כל כוחות - נפשנו, למען תהא מדינתנו למופת

ולתפארת, לזכרם ולמען הדורות הבאים. בידינו הדבר לעשותו. *החברתנו תהיה חברה של אנשים
אשר יתקיימו בהם
כנסת נכבדה*

לך חן ברא לי אלוהים ורוח נכון חדש בקרבי!

נשיא מדינת ישראל

נאום נשיא המדינה, יצחק נבון, בקהיר
בפני המפלגה הלאומית הדמוקרטית
יום ד', יט' בחשוון התשמ"א, 29 באוקטובר 1980

כבוד הנהגת המפלגה הלאומית הדמוקרטית הנכבדה,

שלום עליכם ורחמי האל וברכותיו.

רצה המקרה וביקורי אצלכם חל זמן קצר לאחר חג הקורבן. ברצוני
להביע לכם ולעם המצרי הגדול ולעולם המוסלמי ברכותי הנאמנות ואיחולי
החמים לרגל החג הגדול הזה, סמל האמונה ונכונות ההקרבה.

קהל נכבד,

הגעתי לאדמת-כנאנה הטובה עפ"י הזמנתו האדיבה של מנהיגכם הדגול,
כבוד בשיא מצרים, מוחמד אנוור אלסאדאת, מנהיג עמק הנילוס הנצחי.
רואה אני בהזמנתו רצון כן להוסיף עוד נדבך לבנין השלום, שהתחייבנו
להקימו מתוך רצון חפשי ובהבנה הדדית לטובת בנינו לדורות.

בקשתי לאפשר לי בביקורי זה לבוא במגע עם חוגים שונים ואישים שונים בחברה המצרית - כל בקשותי נענו באדיבות, ומרגע שדרכה רגלנו על אדמתכם המבורכת, נוהגים בנו במידת הכנסת-אורחים שאין למעלה ממנה לנדיבות ולסבר-פנים יפה, למרות העומס שהטילו בקשותינו על מארחינו, ועל כך תודה עמוקה מקרב לב.

בין היתר, בקשתי להופיע בפני פורום נכבד וחשוב זה, כדי להשמיע בפניו כמה מחשבות על יחסי שני עמינו בתקופה החדשה של השלום ביניהם. אתם מייצגים את המפלגה הגדולה ביותר במצרים, נושאים על כתפכם אחריות כבדה כלפי העם המצרי, ומהווים את המשענת העיקרית לביצוע המדיניות הפוליטית, הכלכלית והחברתית של ממשלתכם. זכות מיוחדת נפלה בחלקכם שבראשכם עומד אדם מיוחד במינו, מנהיג בעל שיעור קומה גדול, מצרי מסור, ערבי גאה ומוסלם מאמין - מוחמד אנור אלסאדאת.

הוא שואב כוחו מאמונה פנימית עמוקה, מתחושה של שליחות עליונה יחד עם ראייה מפוכחת של המציאות. הוא משלב באישיותו את בן-הכפר היודע להעריך את חשיבות האדמה, המים וככר-הלחם, יחד עם פתיחות למחשבה האנושית הכללית, על ערכיה ומדעיה. כבוד הנשיא המצרי נוהג לומר כי אי-אפשר להתקדם ללא שינוי, וכי אלה שאינם מסוגלים לשנות מחשבותיהם לא יוכלו לשנות את מצבם. הוא עצמו נחן ביכולת זו.

וכאשר החליט הנשיא סאדאת על שינוי-מצב, ובא לכנסת לירושלים, ביזמתו ההיסטורית, מצא בנו שותפים נאמנים לעליה על דרך חדשה. ממשלת ישראל בהנהגתו של מר מנחם בגין לא נרתעה מקבלת החלטות קשות למען שינוי המצב, והכנסת - נציגת העם - אישרה ברוב גדול את הסכם השלום, המסמל את השינוי הגדול באזורנו וביחסי עמינו.

רבותי הנכבדים,

אין בתכניתי ולא בסמכותי לנהל במצרים משא ומתן על האוטונומיה או על כל נושא אחר. אני בא להביא לכם ולעם המצרי את ברכת העם בישראל, ברכת שלום כנה וביטוי לרחשי הערכה, החיבה והידידות שהעם בישראל רוחש לעם המצרי האציל, ואת החלטתו הנחושה לדבוק בדרך השלום, למרות כל הקשיים אשר אנו עומדים בפניהם.

הקשיים הללו נובעים, לדעתי, משתי סיבות עיקריות.

ראשית, בקמפ-דויד לא חתמנו על הסכם נפרד בינינו, אלא על הסכם הכולל מסגרת להסדר כולל עם כל עמי האזור, כולל הבעיה הפלשתינאית. אילו היה ההסכם בינינו וביניכם בלבד, הרי היתה נשאר רק השאלה של אופן ביצוע הנורמליזציה והקצב של ביצועה, והיקפה.

אך, יש באזור מדינות, יסודות וארגונים השמים מכשולים בדרך השלום ועושים כל מאמץ לפוצצו. יש גם אלמנטים מבחוץ המוסיפים מצידם רעל והסתה.

באשר לבעיה הפלשתינאית, אנו יודעים על קיומה, מעריכים את חשיבותה ורוצים בפתרונה. סיכמנו בהסכם המסגרת כי מצרים, ישראל, ירדן ונציגי ערביי-א"י צריכים להשתתף במו"מ על פתרון הבעיה על כל היבטיה. סיכמנו גם שלבים בפתרון הבעיה. אוטונומיה ל-5 שנים כמקופת-מעבר, אך לא יאוחר מן השנה השלישית יתנהל מו"מ כדי לקבוע את המעמד הסופי של יהודה, שומרון וחבל עזה. נאמר גם כי הפתרון שינבע מן המו"מ חייב להכיר גם בזכויות החוקיות של ערביי א"י ובצרכיהם הצודקים, ובדרך זו הם ישתתפו בקביעת עתידם הם. מה שלא השיגו במשך שנים בפצצות ובטרור, השיגה למענם מצרים בדרך של מו"מ תרבותי מכובד.

למרבה הצער, מסרבים ערביי א"י וירדן לשבת אל שולחן הדיונים. זהו המכשול הראשון. ובהיעדרם, נטלה על עצמה מצרים את המעמסה של ניהול המו"מ על פרטי האוטונומיה.

הקושי השני נובע מן הרגישות של הנושאים השונים הקשורים במו"מ על האוטונומיה. בשבילנו אלה נושאים בעלי משמעות היסטורית, דתית, רגשית ובטחונית רבה. יש בינינו חילוקי דעות רציניים על כמה בעיות ואין טעם לטשטש אותם. אילו היו מצרים וישראל רוצות לטשטש אותן ולטאטא אותן מתחת לשטיח, היה המו"מ נגמר מזמן, אבל הדיונים מתנהלים מתוך רצון לעמוד מול הבעיות ולנסות למצוא להן פתרון הגיוני הלוקח בחשבון את המשמעויות שהזכרתי. והדבר דורש זמן ממושך וסבלנות רבה. בטוח אני כי בהתמדה, בסבלנות ובאמון שיש בינינו - נתגבר על הקשיים ונגיע לפתרון מוסכם וצודק.

/5...

יחד עם זאת, לדעתנו, אסור שהקשיים האלה יפריעו לניהול תקין של הנורמליזציה ולשיפור גובר והולך של היחסים בינינו, כי אנו מלאנו כל התחייבויותינו הנובעות מן ההסכם בינינו בכל הנאמנות והכבוד, וכך אמר הנשיא סאדאת במועצת-העם במאי השנה: "אנו הגענו להסכמה מלאה וכל אחד מאתנו מקיים את סעיפי ההסכם בכל הכבוד והיושר".

עובר אני אל התחום הקשור ביחסים הישירים שבין מצרים וישראל. יש קשר הדדי, והיזון חוזר בין מנהיגים ועמיהם. המנהיג חש את רצון עמו ונותן לו ביטוי, ובו בזמן הוא גם מדריך אותו. לולא רצון העם המצרי, לא היתה היזמה המבורכת של סאדאת יוצאת אל הפועל. אבל לולא תחושתו את רצון העם, היה נשאר הרצון הזה קפוא ללא ביטוי וללא יזמה. מאידך גיסא, לולא השאיפה האמיתית לשלום המקיפה את העם בישראל שנים רבות, לא היה יכול מר מנחם בגין, ראש הממשלה, לקבל בצורה שקיבל את פני מר סאדאת, ולנהל מו"מ ולסיימו.

ב-30 השנים האחרונות ניהלו עמינו ביניהם 4 מלחמות קשות ומכאיבות, ובעלותם באומץ ובכנות על דרך השלום, הם נתקלים בשאלות שלא היו מוכרות להם לפני כן.

משל למה הדבר דומה? לנהג המוביל תרופות לעיר רחוקה, בדרך שמעולם לא נסע בה. יש בידו מפה ויודע הוא את הכיוון הכללי של מסעו. הוא מתחיל לנסוע ומתגלים לו בופים שמעולם לא ראה. לפתע יש סיבוב חד והוא

צריך לנהוג בזהירות. פתאום באה משאית מאחוריו, צופרת בקול חזק ומנסה להורידו מן המסלול. לפתע, יש מהמורה שהסוללים את הדרך חפרו ולא כיסו אותה. אבל, בזהירות ובתבונה ובעזרת היושב במרומים, היודע כי כוונת הנהג טהורה - הוא יגיע בשלום אל יעדו, ויביא את התרופות לאנשים הזקוקים להן.

כבוד הנהגת המפלגה,

בזמן מלחמה דרושה מפקדה עליונה של מלחמה. בזמן שלום דרושה מפקדה עליונה של השלום. יש צורך להקים מטה מיוחד משותף, מורכב מאנשי-רוח, מורים, פסיכולוגים וסוציולוגים ואנשי-מדיניות - מטה אשר יבחן את האספקטים השונים של השלום ואת הדרכים הנאותות להגשמתו ולהעמיקו בקרב העמים. מטה כזה יצטרך, בין היתר, לבדוק מה הן הציפיות של כל עם מן השלום שנחתם.

לא לי לומר לכם מה נותן השלום למצרים. מנהיגיכם עושים זאת כי זהו תפקידם. הם הסבירו לכם את הישגי הסכם השלום אתנו: נוסף להחזרת סיני על כל התשתית ובארות-הנפט שבו, אתם עומדים בפני תנופת-פיתוח רחבת-ממדים, שאת תוצאותיה תרגישו בעוד שנים אחדות. והדבר החשוב מכל, השלום מבטיח שלא יהיה הרס ולא שפיכות דמים, ובניכם ובנינו יחיו את מידת חייהם כפי שהבורא צוה להם ברחמיו.

לא סוד הוא כי יש חוגים הסבורים, כי חוזה השלום יפתור בין-יום את כל בעיות המזון, השיכון, העבודה והייצור. יש צורך להסביר לחוגים אלה כי אנו עוסקים בתהליך איטי ומתמשך.

ובאשר לטענות המושמעות על בידודה כביכול של מצרים מהעולם הערבי,
יש לי הרבה מה לומר על כך, אבל אמנע מכך כי לא לי להתערב בעניינים
שבתוך המשפחה הערבית, אשר אתם חלק ממנה.

באשר לנו, השלום היה משאת-נפשנו כל השנים, ואנו רוצים בו כי קצה
נפשנו בהרס ובדם, ואנו רוצים להתפנות ולעסוק בפתרון בעיותינו.
אין השלום צריך להצטמצם למגעים רשמיים בלבד אלא עליו להקיף המוני,
כי רק אם השלום ינשא על כתפי העמים - יחיה חיים ארוכים וטובים.

אנו מצפים לראותכם אצלנו: בודדים וקבוצות, בני-נוער ופועלים,
אנשי-רוח ובעלי מקצועות חופשים, אנשי תעשיה וחקלאות. הישראלים הבאים
הנה לביקורים חוזרים ברגשי הוקרה על סבר הפנים הנאה שלכם, אבל הם רוצים
שתינתן להם הזדמנות להחזיר לכם אותו סבר-פנים נאה. הם אינם רוצים
להרגיש שהם נוסעים בכביש חד-סטרי. הם רוצים הדדיות ביחסים. אנו
מאמינים כי יש כר נרחב למפעלים משותפים בתחומים רבים, לתועלת שני
הצדדים. אומר לכם בגילוי-לב, ואין טוב מגילוי-לב שיש בישראל אכזבה
מקצב הנורמליזציה ומהיקפה.

נוסף לכך, חיוני שנכיר איש רעהו מקרוב, כי האדם חושש מן
הבלתי-ידוע. במשך השנים הארוכות של הסכסוך הצטברו הרבה דעות קדומות,
וכשאין מכירים מקרוב, הדעות השליליות הללו, נשארות בתוקפן, מחללות
אל יסודות בנין-השלום ומערערות אותם. אנו מצטיירים עדיין אצלכם
בתאורים שליליים חריפים, שאין להם כל קשר עם המציאות.
יש נקודות רגישות אצלכם שאיננו יודעים עליהן, ובלי כוונה אנו
עולים לשגות ולפגוע בכם. יש לנו נקודות רגישות ואי-הכרתן על ידכם,
עולה להביא לתוצאה דומה. בזמן הקצר שעבר מאז ההסכם, התנסינו כבר בכך.

הרשו לי, רבותי, לספר לכם על נסיון שהיה לי בזמן ביקורו האחרון של הנשיא סאדאת בישראל לפני שנה.

כבוד הנשיא הגיע לחיפה באניה ובהגיעו לנמל אמרתי לו בנאומי:
 "בין שאתה בא אלינו ביבשה, באויר או בים, תמיד תגיע לאותה תחנה:
 אל לבבות העם הזה."

ולאחר שחצינו את הרחובות המלאים המוני-אדם מריעים, נפגשנו לשיחה ידידותית ומאלפת. דיברנו על הצורך בהכרות הדדית ועל הנקודות הרגישות שיש לכל צד והזהירות שעלינו לנהוג בה ביחסינו.

והבאתי לו את הדוגמא הבאה:

אבן-ח'לדון כותב ב"מוקדמה" שלו כי אמיר-המאמינים עומר בן-אלח'טאב אסר על המאמינים להלחם בים, כתוצאה מחליפת מכתבים בינו ובין עמר בן-אלעאזר כובש מצרים. אבן ח'לדון מביא בקיצור חליפת מכתבים זו, אך היא מופיעה בשלמותה אצל אלטברי, וכך הוא מביא:

כתב עומר לעמר: "תאר לי את הים", וענה לו עמר: "ראיתי יצור עצום שרוכבים עליו יצורים קטנים, אין אלא שמים ומים. אם הוא שקט, הוא ממים את הלבבות, ואם הוא זע - הריהו מבלבל את השכל. כל דבר ודאי - מתמעט בו, וכל ספק - מתרבה, ויורדי-הים בו משולים לתולעת על קרש-עץ: אם הוא נוטה - הם טובעים, ואם הם ניצלים - הם משתאים".

סיפרתי לנשיא סאדאת כי רציתי לכלול סיפור זה בנאומי ולהוסיף, כי הימים ההם חלפו, ואתה - כבוד הנשיא - מגיע היום באניה חזקה הרוכבת על היצור העצום, ועליה יצורים אמיצים הבאים בשליחות של שלום, אבל נמנעתי בגלל המלים

"תולעת על עץ", אולי חלילה מישהו יפרש דברי שלא כהלכה. הנשיא סאדאת פרץ בצחוק ואמר: "אתה צריך להכיר את העם המצרי, הוא אוהב הומור, לא היה יסוד לחששך". אבל אני, נסיוני לימדני כי אדם מצטער על דברים שאמר ולא זכור לי אדם שהצטער על מה שלא אמר.

אנו חייבים בזהירות מיוחדת כשאנו כותבים זה על זה או משדרים זה על זה. כשבאים למתוח ביקורת על צעד זה או אחר של הממשלה של הצד השני, חייבים אנו במידת-הכבוד. יש להימנע מפגיעות אישיות או פגיעות על רקע דתי או לאומי. כל פגיעה כזאת מתקבלת כפגיעה בכל העם, ומגביהה את המחסום הפסיכולוגי שעליו דיבר הנשיא סאדאת, ואשר כולנו מעונינים בהיעלמו. נראה לי כי הגיעה השעה לקיים בינינו שיחות על טיבו של המפגש התרבותי והרוחני בין שני עמינו. אותה ועדה משותפת שקראתי לה "המפקדה העליונה של השלום" היא הפורום המתאים לדיון בנושא זה.

בשעה שהתחומים המדיניים, הכלכליים והצבאיים, ניתנים להגדרה ולמימוש הרי התחום התרבותי-רוחני הוא יותר מורכב, בהיותו כולל אמונות, דעות, רגשות ומסורות שהתגבשו אצל כל עם במשך דורות. בדרך הטבע יש בינינו קוים דומים וקוים שונים. כמוכם, אף אנו רואים באדם את נזר-הבריאה. לא מכשיר אלא מטרה; לא כלי-משחק בידי השליטים, אלא יצור, שלמענו הם נבחרו ואותו הם חייבים לשרת ולקדם.

כמוכם, אנו מאמינים כי המשפחה היא ערך עליון, ויש לה חשיבות מכרעת בריקמה החברתית והלאומית.

כמוכם, גם אנו מבקשים לבנות את חברתנו על הצרוף של הישגי המדע המודרני והמורשת הרוחנית העתיקה.

במישור הרוחני, יש לדתות שלנו אותה תפישה של הבורא היחיד, המוחלט והנצחי. מונותאיזם ללא פשרה.

הערבית והעברית הן לשונות אחיות-תאומות. ככל שיעמיק אדם לחקור אותן, הוא יגלה כי יש ביניהן לא רק דמיון מילולי עצום, אלא גם עולם דומה של סמלים ומושגים. סוף-סוף הן גדלו בבית משותף והיו להן הורים משותפים.

שנינו עמים עתיקים בהיסטוריה ושנינו מבקשים להוריש לבנינו מה שירשנו מאבותינו.

כמוכם, גם אנו רואים במלחמה את כלי-המות, ובשלום - את עץ החיים אבל, לא רק דמיון קיים בין עמינו, יש גם שוני. שוני טבעי הנובע מתולדותיו ומצרכיו השונים של כל אחד מאתנו. הכרות הדדית גוברת והולכת תלמד את עמינו להכיר את הדומה ולכבד את השונה. כל הקוסמוס מעיד על גיוון והרמוניה גם יחד.

בספר התלמוד שחובר לאחר התנ"ך, נשאלת השאלה: מדוע ראה הקב"ה לברוא אדם אחד ויחיד, את האדם הראשון, ולא נהג כפי שעשה בחיות ובצמחים, שמהם ברא, בדיבור אחד, במספרים ובכמויות לאין ספור? תשובה אחת היא: כדי שלא יאמר אדם לחברו: אבי גדול מאביך, מוצאי יותר נכבד ממוצאך.

נימוק נוסף הוא: כדי להגיד גדולתו של הקדוש-ברוך-הוא. כי כאשר מלך בשר ודם טובע מטבעות בחותם אחד - כל המטבעות דומות זו לזו. אבל, מלך מלכי המלכים, הקדוש-ברוך-הוא, טבע כל אדם בחותמו של אדם הראשון, ואף-על-פי-כן אין אף אחד דומה לחברו.

הצרוף של שתי התשובות, יוכל לשמש בסיס ליחסים שבין כל העמים: כולנו שוים במוצאנו ובערכנו, אך כל אחד מאתנו זכאי להיות שונה מחברו. שויון ושוני בעת ובעונה אחת.

קהל נכבד,

אתם ואנחנו עמים עתיקים שלידתם באזור הזה. ההיסטוריה של העם שיש לי הכבוד לייצגו מתחילה לפני 3,500 שנה עם אברהם אבינו עליו השלום, אבינו המשותף. כשם שהיה זה רצון האל לפזרנו בין אומות העולם לפני 2,000 שנה, כך היה זה רצונו להחזירנו למולדתנו. במשך כל השנים הללו לא פסקו בני-עמי להתפלל ולקוות כי ה' יקבץ נפוצותינו מבין העמים ויביאנו לארצנו, כפי שהבטיח בידי נביאיו עליהם השלום. היו רבים, יחידים וקבוצות, שלא הסתפקו בתפילות אלא גם באו בעצמם להתישב בארץ אבותיהם. כשאני מתבונן אל משפחתי הקרובה, אני רואה דוגמא לכך. סבא שלי, שנולד במרוקו, היה רועה רוחני של עיירה ליד קזבלנקה. פעם ראה בחלומו אחד הנביאים, אליהו הנביא, שאמר לו: עד מתי חשב כאן בנחת וירושלים בצער? כעבור ימינו אחדים נטל את אשתו, היא סבתי, ואת בתו בת הארבע, היא אמי ויצא בדרכו לארץ הקודש כדי להגשים את תפילותיו ואת חלומותיו, ואין אדם חולם אלא מה שליב חפץ.

حضرات أصحاب الفضيلة والسيادة الزعماء
الروحانيين
حضرات أعضاء الكنيست الكرام
حضرات رؤساء البلديات والمجالس
المحلية الكرام
أيها الحفل الكريم

يسرني أن ألتقي بكم في هذا البيت وأجد
نفسي معقيا من الترحيب بمقدمكم لأنه لا يعقل
أن يرحب بانسان في بيته ، فهذا البيت ، بيت
رؤساء اسرائيل ، بيت جميع أفراد الشعب على
اختلاف مذاهبهم ونحلهم .

لقد جرت العادة أن تؤموا مقر الرئاسة في
مناسبة الاعياد الدينية والقومية ، ولقاؤنا اليوم
يعتبر بحد ذاته عيداً تجيش فيه عواطف
صادقة ، نقية ، صافية ، وتتنزز فيه روابط
القربى القائمة بين رمز الدولة وشعارها ، وبين
مواطني الدولة جميعا ، وأنتم ممثلوهم في جميع
مجالات الحياة .

ان النهج الذي تنهجه دولة اسرائيل منذ
قيامها ، لهو نهج اشاعة العدل ، واعلاء كلمة الحق ،
وتأمين تكافؤ الفرص لكل مواطن ، وعلى المواطن
أن يعترف بما يقدمه للدولة ليتمكن من القيام
بواجباتها تجاهه .

ان الخطوات التي قطعناها معا ، عربا ويهودا
على طريق التقدم والتطور ، هي خطوات كبيرة
تحسبنا عليها حتى الشعوب الراقية التي سبقتنا
في مضمار التقدم العلمي والتطور التكنولوجي ،
ومع هذا الشوط البعيد لا تزال هناك أمور تتطلب
المعالجة ، كما لا تزال هناك أوضاع يجب

تحسينها ، وهذا مرهون بجهد مشترك بين المواطن والدولة . يتم أحدهما الآخر في سبيل خير المجموع .
لقد طبقت إسرائيل مبدأ التعايش السلمي بالاعمال وليس بالاقوال ، فالتعاون بين مختلف فئات الشعب هو مدعاة اعتزاز لنا ، وعامل حشد من جيراننا ، ومثل يحتذى به لانه صمد أمام كل التيارات المتضاربة التي تكتف شرقا العزيز ، وثبت في وجه كل المحاولات اليائسة التي بذلها من بذلها لتفرقة الصفوف ، وحصد منها هباء ، اذ أنه كلما نفخوا في الصور ، وحاولوا الاصطياد في المياه العكرة ، تراصت صفوف مواطني إسرائيل ، وتنادوا الى شدد أزر بعضهم البعض ، حتى في أقسى الايام ، وأحلك الليالي .

وبهذا التآلف والتعاون وضع مواطنو إسرائيل حجر الاساس في مبنى السلام المنشود الذي يعمل له جميع المخلصين وأصحاب الضمائر الحية ، ولا يوجد أساس لصرح السلام أمتن وأقوى من التعايش السلمي بين مختلف الطوائف التي تعيش في إسرائيل .

واختلاف الطوائف يعتبره الغير حاجزا في سبيل التقدم والرقى ، ونحن نعتبره حافزا يشد من عزائنا ، ويقوي روحنا المعنوية لاتمام مسيرتنا المشتركة الى السلام العادل الدائم الذي ننشده جميعا ، وليس بعزيز على الله العلي القدير أن يمن على جيلنا هذا بالسلام ، وأن يسد خطى العاملين في سبيل تحقيقه لخيرنا وخير الاجيال القادمة .

أنتم في داركم ، وأنا ومساعدى ضيوف لبيكم ، وكرم الضيافة العربية غني عن التعريف ، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته .